AFDELING A LEESBEGRIP

VRAAG 1 KOERANTARTIKEL

Lees die volgende artikel en beantwoord dan die vrae wat daarop volg.

Malmesbury se slimste kraai terug

Karel kraai kan praat, blaf en miaau (**deur Sarie Nell**)

***Harry Houdini** (1876–1926) was 'n kulkunstenaar wat onmoontlike toertjies uitgevoer het. Hy kon maklik net van die verhoog wegraak en verdwyn sonder dat iemand weet waar hy is. Hy kon ook uit byna enige situasie ontsnap.

1 As jy in Malmesbury woon en jy sien dalk 'n mak kraai wat kan praat – 'n kraai wat selfs kan miaau of blaf – kan jy gerus jou oë glo. Nie net ontmoet jy Tiaan Vermeulen se **gewoonte-Houdini*** nie, maar dit is ook Malmesbury se slimste kraai. Die 19 maande oue Karel het in die week verdwyn, maar is nou ná 'n groot gesoek deur die gemeenskap terug by die huis. Karel is soos 'n kind in die Vermeulen-huis; hy loop soos 'n hondjie agter Tiaan aan en kan 25 woorde sê.

2 "As kind het ons 'n mak kraai gehad wat weggevlieg en báie trane veroorsaak het," vertel Tiaan, eienaar van *Large Events* in Malmesbury.

3 "Ek het begin lees oor roofvoëls, agtergekom hoe intelligent kraaie is en jare lank vir my vriende gevra hulle moet help soek, want ek wou my eie kraai hê. Toe bring 'n boer vir my twee babakraaie, wat uit hul nes geskop is en ons doop hulle Kekkel en Kraai. Ek het hulle met die mond gevoer, maar ongelukkig is Kekkel later dood. Kraai kry toe 'n nuwe naam: Karel."

4 "Karel gebruik woorde soos 'koppie krap', 'kom sit hier', 'gaan uit!' of 'kom Karel, jy vat dit te ver!' en ongelukkig ook vloekwoorde, want hy maak my soms baie vies," sê Tiaan.

5 "Aanvanklik was ek en my vrou, Jolandi, bang dat Karel en Vlekkie, ons foksterriër, nie lekker sal aanpas nie. Deesdae speel hulle egter heerlik. Karel het, net soos Vlekkie, sy eie hok, maar ons werf is ook syne. Ek moet gereeld sleutels, aanstekers en als wat blink, uit sy nes gaan haal."

6 Karel eet enigiets – van goggas tot mense- en hondekos. "Wanneer ek vir hom wors gee, breek hy dit in ses stukkies – eet slegs een en steek die res weg vir 'n ander dag."

7 Wanneer Tiaan na die koppie buite die dorp toe draf, sit Karel op sy skouer. "Dan vlieg hy sulke ente weg en kom sit weer op my. Ek wou hom graag oplei sodat hy oral kan saamry – na ander dorpe en see toe ook. My vrou en dogters van agt en tien jaar oud sê ek moet hom nie oral saamneem nie, want hulle kan nie hierdie soort stres oor Karel hanteer nie."

IEB Copyright © 2021

LIVEWORKSHEETS

8 Tiaan het so ses maande gelede besluit om nie meer Karel se vlerke te knip nie. "Hy moet homself teen katte kan verdedig. Ek wil ook nie sy vryheid van hom wegneem nie."

9 Karel is weer tuis, en deesdae oefen hy en Tiaan gereeld nuwe toertjies. Vroegoggende klim Tiaan en sy vere-vriend teen hul huis se dak uit, waarop Karel dan na die koppie buite die dorp wegvlieg. Dit is dieselfde koppie waarheen Tiaan dikwels voorheen, met Karel op sy skouer, al gedraf het. Daarna vlieg Karel reg rondom Malmesbury, terwyl Tiaan hom met sy verkyker dophou en geduldig wag op Karel se tuiskoms. "Dit neem soms twee ure, maar dan is dit 'n vreeslike blye weersiens! Hy klap daai vlerke behoorlik, hy skree sy wow-wow en ek krap sy koppie."

10 Tiaan beplan 'n "kraaibraai" vir Desember. "Dink net, 'n kuier en braai tussen mense wat deur 'n kraai bymekaar gebring is, mense wat gehelp het om Karel terug te bring huis toe."

[Verwerk uit: *Die Burger*, 13 Februarie 2021]

1.1 Lees paragraaf 1.

1.1.1 Sê of die volgende stelling **WAAR** of **ONWAAR** is.
Karel, die kraai, is slim omdat hy alleenlik soos 'n mens praat. (1)

1.1.2 Haal **drie opeenvolgende woorde** aan om jou antwoord in Vraag 1.1.1 te motiveer. (1)

1.2 Karel kan dieselfde geluid as 'n hond maak. Watter **ander ooreenkoms** is daar tussen hierdie kraai en 'n hond? (1)

1.3 Hoekom, dink jy, verwys Tiaan na sy kraai as 'n Houdini (reël 3)? (1)

1.4 Lees paragraaf 3.

Noem een **karaktereienskap** van kraaie. (1)

1.5 Wat het Karel ook by Tiaan geleer waaroor Tiaan nie so trots is nie? (1)

1.6 Lees paragraaf 5.

Watter bekommernis het Tiaan en Jolandi gehad toe hulle vir Karel begin grootmaak het? (1)

1.7 Waarom, dink jy, wou Jolandi nie hê Karel moet saam met hulle ry nie? Noem **twee** feite. (2)

1.8 Lees paragraaf 8.

Hoe het Tiaan aanvanklik gekeer dat Karel moontlik kan wegvlieg? (1)

1.9 Hoekom het Karel elke keer na die koppie buite die dorp gevlieg? (1)

1.10 Watter **woord** in paragraaf 9 dui vir ons aan dat Tiaan **nie angstig** word as Karel vir twee ure wegbly nie? (1)

[12]

IEB Copyright © 2021

LIVEWORKSHEETS